

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Комисия за енергийно
и водно регулиране

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА И ПОЯСНЕНИЯ
ЗА ПРИЛАГАНАТА СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА
към годишния финансов отчет на КЕВР към 31.12.2023 г.

Държавна комисия за енергийно регулиране (ДКЕР) е създадена с ПМС № 181 от 10.09.1999 г., член единствен, да осъществява държавно регулиране в енергетиката. С преходните и заключителните разпоредби на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (обн. ДВ, бр.18 / 2005 г.) на ДКЕР са й вменени допълнителни функции по регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги и е преименувана в Държавна комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР). Съгласно Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ДВ бр. 17 от 06.03.2015 г.), считано от 06.03.2015 г., Държавната комисия за енергийно и водно регулиране е преименувана в Комисия за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията).

С ПМС № 122 от 09.06.2004 г. е приет Устройствен правилник на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация. В сила от 12.06.2015 г. е приет Правилник за дейността на Комисия за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация (обн., ДВ. бр. 43 от 12.06.2015 г., изм. и доп., бр. 19 от 11.03.2016 г., в сила от 11.03.2016 г.).

При изготвянето на годишната сборна оборотна ведомост за 2023 г. и друга отчетна информация, са спазени указанията, дадени от Министерство на финансите с ДДС № 08/21.12.2023 г., ДДС № 20/2004 г., Заповед № ЗМФ-1338/22.12.2015 г. на министъра на финансите и други. Изготвени са оборотни ведомости поотделно за три отчетни групи (стопански области) – „Бюджет“, „СЕС-КСФ“ и „Други сметки и дейности“.

При изготвянето на годишната сборна оборотна ведомост са осчетоводени всички приходи и разходи, отнасящи се за 2023 г. при спазване на разпоредбите на т. т. 48-49 от ДДС № 20/2004 г. За разходи по фактури, съдържащи данни, покриващи два отчетни периода (с разпределени разходи между двата отчетни периода), е направена оценка и са начислени провизии за отчетната година. През 2023 г. за отчитане на дейността и изготвяне и представяне на финансовите отчети в КЕВР се прилага утвърдената от Председателя на Комисията Счетоводна политика на КЕВР.

Отразени са всички факти и процеси, настъпили и протекли в КЕВР през отчетния период, като са спазени основните счетоводни принципи, определени в Закона за счетоводството. Начисляването на приходите и разходите се извършва в момента на възникването им и се отразяват счетоводно в същия отчетен период. За отчитането на стопанските операции е изготвен и утвърден от Председателя на комисията индивидуален сметкоплан, изготвен в съответствие със Сметкоплана на бюджетните организации за 2023 г. Движението на счетоводните документи е осъществявано по ред, определен с Вътрешни правила за документооборота на финансово-счетоводните документи в КЕВР и съгласно изискванията на чл. 44 от Закона за счетоводството. В отчета намира отражение информация за задбалансови вземания и задължения, в т.ч. за поетите ангажименти за разходи и за възникнали нови задължения за разходи. Текущо през 2022 г. не са извършвани процедури по приключване на приходните и разходни сметки от раздели 6 и 7 със сметките от групи 11 и 12 и сметка от подгрупи 980 и 986.

В КЕВР е създадена необходимата организация за недопускане на поемане на задължения извън рамките на утвърдените разходи, съгласно ЗДБРБ за 2023 г. В тази връзка КЕВР няма просрочени задължения към 31.12.2023 г. Салдото по сметка 4010 „Задължение към доставчици от страната“ представлява начислено задължение при спазване на принципа на текущото начисление към доставчици от страната през м.12.2023 г., но платени през следващия отчетен период.

ПРИХОДИ НА КОМИСИЯТА

Дейността на Комисия за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация се финансира от приходите, които се получават съгласно:

- Тарифа за таксите, които се събират от КЕВР по Закона за енергетиката (ПМС № 266 / 2004 г.);
- Тарифа за таксите, които се събират от КЕВР по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ПМС № 49 / 2006 г.).

Спазва се основния принцип на Закона за счетоводството за текущо начисляване, като приходите намират счетоводно отражение по сметки от гр. 43, 70, 71 и 72. Съгласно индивидуалния сметкоплан на КЕВР на всяко дружество е създадена аналитична партида в съответните разчетни сметки, по които се отразяват начислените и платени такси, наказателни постановления и лихви за просрочени плащания.

Начислените вземания от лицензирани енергийни дружества и В и К оператори намират отражение по счетоводна сметка 4301 „Вземания от данъци, осигурителни вноски, такси и административни глоби и санкции“ в кореспонденция със счетоводна сметка 7051 „Приходи от такси в левове“. По счетоводна сметка 4301 „Вземания от данъци, осигурителни вноски, такси и административни глоби и санкции“ намират отражение и наложените на дружествата имуществени санкции с наказателни постановления, издадени от Председателя на КЕВР, в кореспонденция със счетоводна сметка 7090 „Приходи от административни глоби и санкции“. Крайното салдо на счетоводна сметка 4301 „Вземания от данъци, осигурителни вноски, такси и административни глоби и санкции“ отразява: начислените и неплатени в срок дължими държавни такси, съгласно двете Тарифи за таксите, които Комисията събира по ЗЕ и ЗРВКУ, както и начислените през периода и неплатени наказателни постановления.

Начислените лихви за просрочие намират отражение по счетоводна сметка 4303 „Разчети за лихви върху вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“ в кореспонденция със счетоводна сметка 7271 „Приходи от лихви върху просрочени публични вземания“. Крайното салдо отразява начислените лихви за просрочие, неплатени към 31.12.2023 г.

Съгласно изисквания на дирекция „Държавно съкровище“ на Министерство на финансите (МФ) в отчета за касовото изпълнение на бюджета на КЕВР се изготвя справка, придружена с обяснителна записка за просрочените вземания и задължения, както и предприетите действия за тяхното събиране. Сумите за просрочени вземания от лицензираните енергийни дружества и В и К оператори, представляват извлечение от

задбалансова сметка 9911 "Просрочени публични държавни вземания". Сумата на сбора от салдата по счетоводни сметки 4301 и 4303 към 31.12.2023 г. се различава от сумата на салдото по задбалансова сметка 9911. Това се дължи на надплатени държавни такси и лихви за просрочие, които ще бъдат прихванати от текущи задължения през 2024 г.

Просрочените вземания основно се дължат на неплатени такси от енергийните дружества и В и К операторите, начислени съгласно двете Тарифи за таксите, които се събират от КЕВР по ЗЕ и ЗРВКУ, и начислените и неплатени лихви за просрочие. На 25 ноември 2023 г. и на 30 ноември 2023 г. настъпиха падежите за плащания и по двете Тарифи. След направен обстоен анализ и диференциране на просрочените вземания по срочност, се установи че в по-голямата си част, вземанията на КЕВР са събираеми и имат краткосрочен характер, т.е. са текущи вземания. Тези от енергийните дружества и В и К операторите, които не са платили в срок своите задължения, са уведомени по факс, електронна поща, телефон и/или с писма. Някои от тях издължиха задълженията си, а други издължават задълженията си и към настоящия момент. За неплатилите и след този момент се прилага утвърдената в КЕВР процедура за установяване на публично държавно вземане и принудителното им събиране от Териториалните дирекции на Националната агенция по приходите (ТД на НАП).

За потвърждение на разчетите са изготвени и са изпратени писма, а длъжниците са приканени да платят. Писма са изпратени и за предадените производства за принудително събиране от ТД на НАП за предприетите от тях действия за удовлетворяване на вземанията на КЕВР. Различия по осъществените преписки бяха констатирани по отношение на осем газови дружества. За тях в предварително съдопроизводство се обжалва протоколно решение на КЕВР за определяне изчислението на лицензионните им такси за 2023 г. Предстои и за тях да се приложи установената в КЕВР процедура за откриване на производства за установяване на публично държавно вземане и тяхното принудително събиране чрез Териториалните дирекции на Националната агенция по приходите.

Съществуват и вземания, които въпреки че са надеждно оценени, са оспорени от контрагентите (по съдебен ред) и поради този факт са непогасени. И за тези вземания се прилага утвърдената процедура за принудително събиране, при спазване изискванията

на Административно-процесуалния кодекс (АПК) и Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК), като след окончателното решаване на съдебния спор, ако не са платени доброволно, същите ще бъдат предадени за принудително събиране чрез ТД на НАП.

Просрочените вземания към 31.12.2023 г. са в размер на 3 022,1 хил.лв. От общата сума на просрочените вземания, вземанията с предприети действия за установяване на публично държавно вземане към 31.12.2023 г. възлизат на 2 179,1 хил.лв., от които вече предадени производства за принудително събиране от ТД на НАП са вземания в размер на 1 996,6 хил.лв. Разпределени суми в полза на КЕВР, събрани от ТД на НАП и отчетени по приходната част на бюджета, са средства в размер на 398,6 хил.лв. За просрочените вземания и предприетите действия за тяхното събиране е изготвена справка и обяснителна записка, приложена към отчета за касовото изпълнение на бюджета на КЕВР към 31.12.2023 г.

По отношение на приходите от влезли в сила Наказателни постановления, издадени от председателя на КЕВР, към 31.12.2023 г. КЕВР отчита събрани суми в размер на 216,8 хил. лв.

Съгласно получени от ТД на НАП Разпореждания за прекратяване на производства по принудително изпълнение на публични вземания съгласно чл. 225 от ДОПК са отписани вземания в размер на общо 79,8 хил.лв., намиращи отражение по счетоводна сметка 6910 „Отписани публични държавни и общински вземания и в намаление по съответните сметки от гр. 43 – сметка 4301 „Вземания от данъци, осигурителни вноски, такси и административни глоби и санкции“ с размера на държавните такси и сметка 4303 „Разчети за лихви върху вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“ с размера на лихвите за просрочие.

С писмо на ТД на НАП София КЕВР е информиран за отменено Разпореждане за разпределение и събраните и разпределение суми следва да не се считат за събрани. В тази връзка е изготвен доклад и съгласно резолюцията по него са взети сторно операции по баланса на КЕВР.

В изпълнение на указанията на Министерство на финансите, дадени в т. 36.2 на ДДС № 20/2004 г., вземанията подлежат на провизиране за несъбираемост. Правилата

за това са разписани в Счетоводната политика на КЕВР. Размерите на провизията са определени в процент от общата сума на вземането, като: краткосрочните (текущи) вземания не се провизират; не се начисляват провизии и за обжалваните по административен и съдебен ред публични държавни вземания; трудно събираемите вземания се провизират с 20 % от вземането; несъбираемите вземания се провизират с 50 %; безнадеждните вземания се провизират на 100 %. Провизиране на вземанията представлява обезценка на вземането и намира счетоводно отражение по съответните сметки от гр. 49 и гр. 67.

Съгласно резолюция по утвърден доклад за провизиране на вземания за несъбираемост, през 2023 г. са начислени провизии за несъбираемост в размер на 75,4 хил. лв., а сторнираните (възстановени) провизии – са в размер на 121,2 хил.лв. Същите намират отражение по счетоводни сметки 4911 „Провизии за публични държавни вземания“, сметка 6711 „Разходи за провизии на публични държавни и общински вземания“ и сметка 6721 „Сторнирани (възстановени) провизии на публични държавни и общински вземания“.

РАЗХОДИ НА КОМИСИЯТА

Разходите по бюджета на КЕВР са изразходвани при спазване принципите законосъобразност, икономичност, ефективност, ефикасност и публичност (чл. 20 от Закон за публичните финанси).

Относително най-голям обем разходи по бюджета на КЕВР към 31.12.2023 г. имат разходите за заплати и възнаграждения за персонала, и задължителни осигурителни вноски от работодателя.

Съгласно утвърдена Счетоводна политика, през 2023 г. представителните разходи са отчетени по сметка 6098 – Други разходи в страната.

АКТИВИ

През 2023 г. е начислена амортизация на ДМА и ДНМА, съгласно, Счетоводната политика, Амортизационната политика и Вътрешни правила за документооборота на документи с финансов характер на КЕВР.

Със заповед № 3-ОХ-59/14.09.2023 г.; № 3-ОХ-60/14.09.2023 г.; № 3-ОХ-3/09.01.2024 г.; № 3-ОХ-6/17.01.2024 г.; № 3-ОХ-43/11.07.2023 г. на Председателя на КЕВР е определен реда за провеждане на годишна инвентаризация.

Балансовата стойност по групи активи е както следва:

- 2031 Административни сгради

В началото на периода 2 026 053,57 лв. изменение в увеличение след преоценка в размер на 2 964 214,51 лв. начислена амортизация 46 252,08 лв. Балансова стойност в края на периода 4944016,00 лв. Отчетна стойност 5 258 744,09 лв.

- 2032 Жилищни сгради

В началото на периода 653 877,52 лв. изменение в увеличение след преоценка в размер на 597 796,79 лв. начислена амортизация 15068,76 лв. Балансова стойност в края на периода 1236605,55 лв. Отчетна стойност 1332937,19 лв.

- 2041 Компютри и хардуер

В началото на периода 118 796,42 лв. изменение в намаление след преоценка в размер на /-1339,97/ лв.; начислена амортизация 26 600,08 лв. Придобити активи 95 232,00 лв. Бракувани активи с балансова стойност 395,58 лв. Отчетна стойност 3920,43 лв. изхажяване 3524,85 лв. Балансова стойност в края на периода 650 475,61 лв., отчетна стойност 650475,61 лв.

- 2049 Други машини и съоръжения

В началото на периода 38166,75 лв. изменение в намаление след преоценка в размер на /-1002,15/ лв.; начислена амортизация 11482,82 лв. Придобити активи 42 034,00 лв. Балансова стойност в края на периода 67 715,78 лв., отчетна стойност 182 070,76 лв.

- 2051 Транспортни средства

В началото на периода 70839,58 лв. изменение в увеличение след преоценка в размер на 14729,63 лв.; начислена амортизация 16 950,14 лв. Бракувани активи с балансова стойност 967,37 лв. и отчетна стойност 3630,96 лв. изхажяване 2663,59 лв. Балансова стойност в края на периода 650 475,61 лв., отчетна стойност 650475,61 лв.

- 2060 Стопански инвентар

В началото на периода 2421,04 лв. изменение в увеличение след преоценка в размер на 106,63 лв. начислена амортизация 772,20 лв. Придобити активи 2445,00 лв. Балансова стойност в края на периода 4200,47 лв. Отчетна стойност 16888,56 лв.

- 2101 Програмни продукти

В началото на периода 38505,90 лв. изменение в намаление след преоценка в размер на /-8757,17/ лв. начислена амортизация 9 626,52 лв. Придобити активи 53 850,00 лв. Балансова стойност в края на периода 73 972,21 лв. Отчетна стойност 110 820,95 лв.

- 2102 Патенти лицензи конц. права, фирмени търг. марки и др.

В началото на периода 15 873,79 лв. изменение в намаление след преоценка в размер на /-3568,07/ лв. начислена амортизация 6 402,52 лв. Придобити активи 34 538,00 лв. Балансова стойност в края на периода 40 441,60 лв. Отчетна стойност 120 315,18 лв.

- 2109 Други НДМА

В началото на периода отчетна стойност 50 908,80 лв. изменение в увеличение след преоценка в размер на 7 199,77 лв. натрупана начислена амортизация 50 908,80 лв. Балансова стойност в края на периода 7 199,77 лв. Отчетна стойност 58 108,57 лв.

Поети ангажименти за закупени ДМА и НДМА през 2023 г. са в размер на 174 249,40 лв.

Напълно амортизирани активи към 31.12.2023 г.

по сметка 2041 Компютри и хардуер отчетна стойност 469 659,78 лв.

по сметка 2049 Други машини съоръжения и оборудване отчетна стойност 95334,89 лв.

по сметка 2060 Стопански инвентар отчетна стойност 10 476,00 лв.

по сметка 2101 Програмни продукти отчетна стойност 20 766,97 лв.

по сметка 2109 Програмни продукти отчетна стойност 72 940,15 лв.

Съгласно заповед № 3-ОХ-88/05.12.2023 г.; №3-ОХ-4/10.01.2024 г.; №3-ОХ-13/01.02.2024 г. и изискванията на ДДС № 20/2004 г. е извършена оценка на ДМА, ДНМА и материалните запаси, като резултатите са отразени по счетоводни сметки от гр. 78. Изписването на материалните запаси е по средно претеглена цена.

Съгласно заповед № 3-ОХ-8/24.01.2024 г. е извършено унищожение на предложените съгласно протоколи ДМА, ДНМА и материали.

ПАСИВИ

Към 31.12.2023 г. КЕВР няма просрочени задължения и се стреми да не допуска такива. Салдото по сметка 4010 „Доставчици” представлява начислени разходи при спазване на принципа за текущо начисление към доставчици от страната, извършени през м.12.2023 г., но платени през следващия отчетен период. За фактури, издадени/получени с дата, следваща отчетната година, е ползвана разчетна сметка 4971 „Коректив по задължения към доставчици - местни лица”.

Краткосрочните задължения на КЕВР представляват приети депозити (гаранции по Закона за обществените поръчки).

Съгласно т.19.7 от ДДС № 20 / 2004 г. на МФ са начислени провизии за персонала (в т.ч. компенсиреми отпуски с оценка на очакван брой дни, брой на лицата и припадащите се върху тях вноски за ДОО, допълнително задължително осигуряване и здравно осигуряване за сметка на работодателя). Същите са отразени по счетоводна сметка 6047 „Разходи за провизии на персонала“ срещу кредитиране на сметка 4230 „Провизии за бъдещи плащания към персонала”, а тези от предходния отчетен период са сторнирани, като е ползвана счетоводна сметка 6048 „Сторнирани разходи за провизии за персонал“.

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г е утвърден максимален размер на ангажиментите за разходи и максимален размер на новите задължения за разходи, представляващи поети ангажименти по сключени договори, както и заведени суми с влезли в сила решения на ВАС, с които КЕВР е осъдена да заплати разноски по административни дела, командировки в страната и в чужбина, глоби, неустойки и наказателни лихви и други.

Във връзка с т. 27 от ДР на ЗПФ "поети ангажменти за разходи" и съгласно чл. 86, ал. 2, т. 6 от ЗПФ за показателя "нови задължения за разходи", текущо през 2023 г. се води задбалансова отчетност за всички изменения на поетите ангажменти за разходи чрез сметките от подгрупа 980 „Поети ангажменти за разходи – потоци“.

Текущо през годината, съгласно ДДС № 14/2013 г., са извършвани записвания по всички сметки за задбалансова отчетност.

По дебита на сметка 9800 срещу кредитиране на сметка 9200 са отразени като поет ангажимент всички договори, сключени през м. декември на текущата година.

ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ

През 2023 г. е извършена пълна инвентаризация на активите и пасивите, както и на задбалансово заведените активи. Изготвени са инвентаризационни описи и инвентарна книга. Морално остарелите и негодни за употреба активи са описани с протоколи за брак, утвърдени от Председателя на КЕВР.

За инвентаризацията на разчетите са изпратени писма за потвърждения до съответните контрагенти. Различия не бяха констатирани. В изпълнение на заповедта на Председателя за инвентаризация на разчетите, е съставен протокол.

Към 31.12.2023 г. е направена справка за заведените срещу КЕВР дела и е направена преценка за 50/50 успеваемост. Общият размер на делата съгласно справката възлиза на 97 530 219 лв.

ЕВГЕНИЯ СМАТРАКАЛЕВА

Главен счетоводител

доц. д-р **ИВАН Н. ИВАНОВ**

Председател на Комисия

за енергийно и водно регулиране

Изготвил: **Анжела Димитрова** – Главен експерт в отдела ФСД, дирекция ОА

Съгласувал: **Юлиян Митев** – Директор на дирекция ОА